

## Lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2024 (HE 41/2023 vp)

Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, SBB, haluaa toimittaa kirjallisen asiantuntijalausunnon hallituksen esitykseen eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2024.

Kehitysehdotuksemme:

- Biokaasulaitoshankkeisiin tulisi saada CAP, Saaristomeriohjelman ja REPowerEU-määrärahoja.
- Biokaasun tuotannon ja käytön toimenpiteitä tulisi katsoa kokonaisuutena. Tämä edellyttää yhteistyötä eri ministeriöiden kesken (MMM, TEM, YM, LVM, VM). Toimivan ohjauskeinokokonaisuuden löytämiseksi ja hallinnon kokonaiskoordinaation parantamiseksi olisi suositeltavaa perustaa työryhmä tai käynnistää kansallinen biokaasustrategiatyö (tavoitteet ja toimenpiteet) tai vähintään nimetä selvitysmies.
- Talousarvion toimeenpanoon on syytä kiinnittää huomioita. Käytännön määrärahapäätökset tehdään pitkin vuotta, kun budjettisidonnaisia säädöksiä toimeenpannaan.

Perustelut:

Biokaasuun tuotannon ja ravinnekierrätyksen lisäämiseen esitetään määrärahoja usean eri ministeriön määrärahoissa (kts. liite 1). Mikäli esitetyt määrärahat (investointituet ja ravinnekiertotuki) saadaan käyttöön, niin toimet ovat linjassa hallitusohjelman biokaasun ja ravinteiden kierrätyksen kirjausten kanssa. Nämä vaikuttavat erityisesti maatalouden ja liikenteen investointeihin sekä ilmasto- ja vesistö päästöihin.

**TEM:n energiatuet ovat tärkeitä.** TEM:n alaisten energiatukien määrärahat ovat pienemmät kuin vuonna 2023; kuitenkin suhteessa VM:n elokuun talousarvioesitykseen, niin energiatukien määrärahaa on korotettu 54,5 miljoonalla eurolla. Energiatukien määrärahojen nosto on kannatettava asia. Nämä määrärahat liittyvät kuitenkin EU:n RRF:n REPowerEU-rahoitusosuukseen, jonka lopullista muotoa ei ole vielä lyöty lukkoon, mikä vaikuttaa yritysten investointisuunnitelmiin ja -päätöksiin. On vaarnana, että investoinnit jäävät tekemättä, tai investoinnit suuntautuvat muihin maihin. Pidämme tärkeänä, että biokaasulaitoshankkeisiin voisi saada REPowerEU-määrärahoja.

**Tarvitaan samanaikaisesti toimia sekä biokaasun tuotannon että käytön edistämiseen.**

Lannan prosessoinnin lisääminen ei tehostu, jos lopputuotteille ei ole kysyntää. Hallituksen esityksessä kaasun jakeluinfratukien osalta esitetään nyt tavoitteita ja määrärahoja, mutta määrärahoja ei kuitenkaan ole osoitettu vuodelle 2024. Suhteessa vuoden 2023 talousarvioon, hallituksen budjettiesityksestä on poistettu raskaiden kaasuaajoneuvojen hankintatuki, mitä pidämme harmillisena. Niin ikään on poistettu MMM:n ravinnekierrätyksen kokeilun määrärahat.

**Biokaasuun kohdistettuihin määrärahoihin liittyy suuria epävarmuuksia**, vaikka vuoden 2024 budjettiesitys mahdollistaa arviomme mukaan uusia biokaasulaitos- ja kierrätyslannoitetuotantoinvestointeja Suomeen. Näiden epävarmuuksien eliminoimiseen on syytä kiinnittää huomioita. Vuoden 2023 aikana (30.8.2023 tilanne) ei myönnetty TEM:n alaisia investointitukia biokaasulaitoshankkeisiin. Tosiasiallisesti vuonna 2022 ja 2023 ei myöskään myönnetty investointitukia jakeluinfratukiin. Molemmissa syynä on ollut EU:n valtiontukisääntelyn rajoitteet sen jälkeen, kun biokaasu sisällytettiin jakeluvälvoitteeseen. Nämä rajoitukset ovat poistumassa, kun päivitetty yleinen ryhmäpoikkeusasetus on voimassa. Lisäksi epäselvyydet tulevista kansallisista ja EU-rahoista on johtanut siihen, ettei TEM:n ole voitu antaa tietoa investointitukien saamisesta. Saaristomeriohjelmassa biokaasu on linkitetty vahvasti maatalouden ravinnepäästövähennyspyrkimyksiin, mutta vielä ei ole selvyttä, että kohdistuuko määrärahoja biokaasun ja ravinteiden kierrätykseen. MMM:n nykyisistä ja tulevista määrärahoista on niin ikään ollut epäselvyyttä, ja maatalojen investointitukien haku on ollut katkolla HYRRÄ-järjestelmän päivityksen vuoksi, mikä on vaikeuttanut maatalojen ja maaseutuyritysten investointien suunnittelua. MMM:n 19.10. antaman tiedotteen mukaan määrärahoja on saatu lisää jo vuodelle 2023, ennen tätä oli yleinen käsitys, ettei määrärahoja ole. Lisäksi usean maatalon biokaasulaitosinvestoinnit linkittyvät keskitettyyn biokaasun jalostusyksikköön. Jalostusyksikköinvestoinnit ovat TEM:n alaisia energiatukia, eivät MMM:n alaisia. On vaarana, että viivästykset ja TEM:n määrärahojen puute vähintäänkin hidastaa maatalojen biokaasulaitosinvestointeja. Myös tieliikenteen biopolttoaineiden ja biokaasun jakeluvälvoitteeseen ollaan esitetty huomattavia muutoksia seuraaville vuosille, millä on huomattava vaikutus liikennebiokaasuhankkeiden investointinäkömiin.

**Lisätiedot**

Anna Virolainen-Hynä, Toiminnanjohtaja, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry  
Eteläranta 10, 00131 Helsinki, Finland +358 400 987 805 | anna.virolainen-hynä@biokierto.fi

## Liite 1. Yhteenveto biokaasun ja ravinteiden kierrätyksen määrärahoista

| Pääluk<br>ka | Taso                                        | Toimi                                                                                                               | Määräraha<br>2023 | Määräraha<br>2024 | Arvioitu osuus ohjattu biokierto                                                                                       |
|--------------|---------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|-------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 30. MMM      | 10. Maaseudun<br>kehittäminen               | 40. Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset<br>(siirtomäärär 3 v)                                          | 99 500 000        | 114 900 000       | Investointiavustuksia 107 000 000 → ?<br>600 000 Saaristomeri/Raki → ?                                                 |
|              |                                             | 63. Maaseudun kehittäminen (siirtomäärär 3 v)                                                                       | 4 300 000         | 3 000 000         | 750 000 → 0                                                                                                            |
|              |                                             | 64. EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen<br>maaseudun kehittämiseen (siirtomäärär 3 v)        | 139 016 000       | 188 349 000       | 157 180 000 → ?                                                                                                        |
|              | 20. Maa- ja<br>elintarviketalous            | 43. Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto,<br>neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit (siirtomäärär 3 v) | 286 560 000       | 286 816 000       | epäsuora                                                                                                               |
|              |                                             | 47. Ruokaketjun kehittäminen (siirtomäärär 3 v)                                                                     | 5 637 000         | 6 587 000         | epäsuora                                                                                                               |
|              |                                             | 49. Ravinnekierrätyksen edistäminen biokaasutuotannolla<br>(siirtomäärär 3 v)                                       | 4 000 000         | 5 000 000         | 4 460 000                                                                                                              |
|              | 40. Luonnonvara-<br>talous                  | 22. Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (siirtomäärär 3<br>v)                                                   | 14 966 000        | 4 204 000         | epäsuora (670 000 biotalousstrategian<br>toimeenpano)                                                                  |
| 31. LVM      | 20. Liikenteen ja<br>viestinnän<br>palvelut | 51. Avustukset liikenteen ja viestinnän palveluihin<br>(siirtomäärär 3 v) - hankintatuet                            | 36 074 000        | 29 291 000        | 0                                                                                                                      |
| 32. TEM      | 20. Uudistuminen<br>ja vähähiilisyy         | 20. Energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian käytön<br>edistäminen (siirtomäärär 3 v)                              | 4 400 000         | 3 400 000         | epäsuora                                                                                                               |
|              |                                             | 40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen<br>(arviomääräraha)                                     | 467 868 000       | 514 060 000       | 47 800 000 materiaalien & teollisuuden<br>sivuvirtojen uudelleenkäytön & kierrätyksen<br>edistäminen (RRF pilari1) → ? |
|              |                                             | 41. Energiatuki (arviomääräraha)                                                                                    | 99 676 000        | 449 637 000       | Valtuutuksia (REPowerEU / RRF pilari1<br>puhtaan siirtymän investoinnit) 54,5M → ?                                     |
|              |                                             | 46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki (arviomääräraha)                                                               | 25 343 000        | 24 750 000        | ei                                                                                                                     |
|              |                                             | 47. Julkisen liikennesähkön ja -kaasun lataus- ja<br>tankkausinfrastruktuurin edistäminen (arviomääräraha)          | 21 500 000        | 0                 | 3 000 000                                                                                                              |
|              |                                             | 48. Uusiutuvan energian tuotantotuki (arviomääräraha)                                                               | 140 651 000       | 309 131 000       | 2 967 000 (4 laitosta)                                                                                                 |
| 35. YM       | 10. Ympäristön-<br>ja luonnonsuojelu        | 22. Eräät ympäristömenot (siirtomäärär 3 v)                                                                         | 11 615 000        | 7 120 000         | epäsuora (920 000 kiertotalouden<br>edistäminen)                                                                       |
|              |                                             | 23. Itämeren & vesien suojelun edistäminen (siirtomäärär 3<br>v)                                                    | 12 635 000        | 10 735 000        | 6 310 000 → ?                                                                                                          |
|              |                                             | 61. Vesien- & ympäristönhoidon tukeminen (siirtomäärär 3 v)                                                         | 47 892 000        | 7 042 000         | 5 521 000 → ?                                                                                                          |